

De Grote Wacht krant Le Journal de la Grand' Garde

Uitgave juni 2019
Edition Juin 2019

Koninklijke Vereniging
De Vrienden van het O.L.Vrouwehoekje te Oud-Stuivekenskerke v.z.w.

Association Royale
Les Amis du Patelin de Notre-Dame à Oud-Stuivekenskerke a.s.b.l.

Secr: Stationstraat 9 8600 Diksmuide – tel. 051 50 00 73 – email: olvhstuivekens@gmail.com

Editoriaal

Waarde lezers,

“De herdenkingen van 100 jaar Eerste Wereldoorlog zijn nauwelijks voorbij, of de volgende staan al voor de deur. In 2019 en 2020 herdenken we 75 jaar einde van de Tweede Wereldoorlog. Hoe we dat zullen doen? Zingend en dansend, zoals de spektakel-musical 40-45 van Studio 100. Ik stel vast dat de geschiedenis van WO II meer en meer wordt vervangen door holle herdenkingen en een politieke herinneringsplicht.” schreef Nico Wouters, directeur van Cegesoma (Rijksarchief) in een artikel in “De Standaard”. De geschiedenis wordt opzij gezet voor klank- en lichtspelen, musicals en re-enactments. Dat is geen geschiedenis, maar neemt er wel de plaats van in.

Het is inderdaad zo dat voor de herdenking 100 jaar WOI enorm veel budget en energie werd gespenseerd aan artistieke- en spektakelprogramma's. Iedereen zal zich zeker het artistiek project CWXRM (Coming World Remember Me) in het domein de Palingbeek bij Ieper herinneren. Een prachtig initiatief van de Provincie West-Vlaanderen. De opzet van het project was groots, mede dankzij de medewerking van kunstenaar Koen Vanmechelen en vele enthousiaste vrijwilligers.

Gespreid over een periode van vier jaar gingen tienduizenden mensen op verschillende plaatsen in Vlaanderen en daarbuiten aan de slag in vaste of mobiele ateliers om er één of meerdere van de 600.000 kleien beeldjes te maken. Het kunstwerk zag er mooi en waardevol uit. De mensen die er hadden aan meegewerkt waren fier en trots en vol overtuiging van deze tastbare herinnering aan de 600.000 doden op Belgische bodem.

Op het einde van de herdenkingsperiode liep het helemaal mis. Het onkruid overwoekerde de installatie en de overheid besloot om het kunstwerk te ontmantelen. Het werd een schaamteloze vertoning. Graaiers sleepten karrevrachten beeldjes weg om ze later te verkopen of in een afvalcontainer te dumpen.

Het is duidelijk dat we voor elke herdenking terug moeten naar de geschiedenis. Een herdenking zonder een focus te leggen op wat er gebeurde is een lege doos in een mooie verpakking. Bij elke herdenking moet plaats gemaakt worden om de geschiedenis te vertellen van hen die hebben geleden en afgezien tijdens die verschrikkelijke periode in onze nationale geschiedenis.

We hopen dan ook dat de herdenking van 75 jaar einde van de tweede wereldoorlog in die zin zal aangepakt worden in de vele dorpen en steden van ons land. Geef aan de slachtoffers van die vreselijke periode wat hen toekomt. Vertel aan de deelnemers van de herdenking zonder fantasie wat er werkelijk gebeurde.

Woordje van de Voorzitter – Mot du Président

De herdenkingen van de eerste wereldoorlog zijn tot ieders tevredenheid stijlvol en waardig doorgegaan. De gedachtenis aan de vele slachtoffers en de immense materiële schade hebben nadien nog meerdere jaren gewogen op de samenleving. Nog maar net min of meer bekomen van al dat leed brak een nieuwe wereldbrand los. Inderdaad, we zijn een nieuwe cyclus van herdenkingen gestart, ditmaal om de bevrijding van onze contreien van het nazijuk weer in herinnering te brengen.

L'année 2019 est jalonnée de souvenirs et de commémorations à l'occasion du 75ème anniversaire du débarquement en Normandie, évoqué les 5 et 6 juin derniers. En septembre, ce sera celui de la libération de la majeure partie du territoire belge en 1944 et, pour conclure, celui de la Bataille des Ardennes en décembre.

Pourquoi ces commémorations ? La question n'est pas qu'un intérêt historique. D'abord, elles nous

rappellent notre devoir de gratitude immense envers tous ceux qui ont décidé alors de ne pas laisser les populations européennes sous domination nazi et à l'égard de ceux qui ont donné leur vie afin que nous vivions libres.

Over de herdenkingen bij deze plechtigheden heen zet dit er ons ook toe aan na te denken over wat vandaag verkeerd loopt in de wereld. Tot nog toe worden wij gespaard van hevige calamiteiten die elders in de wereld dood en vernieling zaaien: Syrië, Yemen, de Straat van Hormuz, Soedan,....

Anderzijds worden we dagelijks geconfronteerd met het migratiefenomeen in de wereld. Ook onze westerse regeringen hebben het moeilijk om rationeel af te wegen wat voor hen haalbaar is gezien hun dikwijls niet zo optimistische financiële mogelijkheden tegenover hun wil tot humane tegemoetkoming. De laatste verkiezingen in ons land hebben trouwens duidelijk aangetoond dat er ontevredenheid heerst over de manier waarop door de overheid omgegaan wordt met het migratieprobleem in combinatie met een economische stagnatie.

En tant qu'association nous vivons des temps difficiles. Force est de constater qu'il n'y a plus aucun engouement ou désir de servir sa patrie pour être à même de perpétuer le devoir de mémoire. Or, ce devoir de mémoire est primordial dans le monde dans lequel nous vivons.

Een vereniging heeft een permanente nood aan effectieven om het voortbestaan van de plicht tot herinnering te verzekeren. Bovendien dient ze haar leden een efficiënte organisatie aan te bieden die zorgvuldig en gestroomlijnd met haar menselijk kapitaal omgaat. Een verheven taak voor de bestuurders van elke vereniging.

Dit waren enkele bedenkingen aan de vooravond van de verlofperiode. Wij bereiden ons voor om onze plechtige herdenking op 21 augustus 2019 andermaal waardig en sereen te laten doorgaan. Wij verwachten u daar. On vous attend.

Een weldoend verlof aan u allen. A vous tous une période de congé bienfaisante.

Cérémonie Nationale du 21 Août 2019

Nationale Plechtigheid 21 augustus 2019

Naar aanleiding van de vierdaagse van IJzer zal ook dit jaar, tijdens de tweede etappe rond frontstad Diksmuide, onze nationale herdenking plaatsvinden op woensdag 21 augustus.

Notre cérémonie nationale à l'occasion des quatre jours de l'Yser, aura lieu cette année, lors de la deuxième étape autour de la ville de Dixmude, le mercredi 21 août.

PROGRAMMA: Woensdag 21 aug 2019 - Mercredi le 21 Août 2019 - Wednesday, Aug 21, 2019

Vanaf 13.45 u: Aankomst van de genodigden en deelnemers
A partir de 13.45 h: Arrivée des invités et participants
From 01.45 p.m.: Arrival of guests and participants

14.15u – 02.15p.m. – Begin van de Plechtigheid – Début de la cérémonie - Start of the ceremony

Toespraak door Commandant b.d. Etienne Moons, Voorzitter van de Vereniging
Allocution par le Commandant e.r. Etienne Moons, Président de l'Association
Address by Commandant (Ret) Etienne Moons, Chairman of the Association

Evocatieve tekst gevolgd door een bezinningsmoment door Z.E.H. Deken W. Jonckheere
Texte de circonstance suivi d'un moment de réflexion par le T.R. Doyen W. Jonckheere
Evocative text followed by a moment of reflection by H. R. Dean W. Jonckheere

Collecte voor het onderhoud van de kapel
Collecte pour l'entretien de la chapelle
Offertory for the maintenance of the chapel

Bloemenhulde door de autoriteiten en vaderlandslievende verenigingen
Dépôt de fleurs par les autorités et les associations patriotiques
Flowers will be laid down by authorities and patriotic associations

Last Post en Belgisch Nationaal Volkslied
Sonnerie aux Morts et Hymne National Belge
Last Post and Belgian National Anthem

Uitreiking van souvenirs aan de vaandeldragers
Remise de souvenirs aux porte-drapeaux
Presentation of souvenirs to the standard-bearers

15.10 u – 03.10 p.m. Einde van de Plechtigheid – Fin de la cérémonie – End of Ceremony

**Reservatie zitplaatsen voor deelname aan de plechtigheid: olvhstuivekens@gmail.com
Gelieve te vermelden indien je vaandeldrager bent.**

Oorlog op zee 1914 - 1918

La Guerre sur mer 1914 -1918

La Marine Militaire

La Belgique n'a plus de Marine militaire lorsque la Première Guerre Mondiale éclate. Il faut donc improviser, car nos navires marchands sont la proie des sous-marins allemands et nos eaux côtières sont truffées de mines. Comme force navale, la Belgique dispose en tout et pour tout de quatre chaloupe-canonnières, armées de deux canons de 57 mm : les « Minerva », « Argus », et « Police de la Rade n°II et n°III ».

Argus - foto legermuseum

Minerva - foto legermuseum

Police de la Rade II - foto legermuseum

Police de la Rade III - foto legermuseum

Pour parer au besoin en logistique maritime, l'Etat -Major constitue un Service d'Annexes flottantes en octobre 1914, sous la direction du capitaine de réserve Emile Corneille, ancien commandant du navire-école L'Avenir. Après avoir assuré l'essentiel des transports nécessités par la retraite d'Anvers vers Calais, ce service conduit du 13 octobre 1914 au 10 mars 1915, 36.000 réfugiés et plus de 22.000 blessés en Angleterre dans des conditions de collaboration parfois difficiles entre l'administration civile, propriétaire des navires et l'administration militaire

Le 3 mai 1917 est créé le Dépôt des Equipages, appelé à gérer les « conscrits » et volontaires enrôlés comme marins, comme à développer par ailleurs une « réserve d'appelables » pour les besoins exceptionnels.

La Marine Marchande

Le 4 août 1914, **la flotte marchande belge compte 132 unités** de plus de 100 tonnes de jauge brute (dont 9 voiliers) propriété d'une vingtaine d'armements privés. Ces navires, en majorités non équipés de télégraphie sans fil, sont disséminés aux quatre coins du monde lors de l'invasion de la Belgique par les allemands. Les armateurs, devant l'avancée ennemie, transfèrent leur siège social en Angleterre et avec la garantie de l'Etat créent dès le 5 octobre 1914 une assurance mutuelle pour la couverture des

risques de guerre. Les transports maritimes sont de plus en plus sollicités par une industrie décuplée par l'effort de guerre.

Le 4 février 1915, les Allemands décrètent la guerre sous-marine totale contre toute unité marchande naviguant dans les eaux britanniques. Les navires coulés sont en tel nombre (40 % de pertes), qu'ils ne sont qu'en partie remplacés. Il s'ensuit donc une hausse vertigineuse de coûts du transport maritime. Le gouvernement belge réquisitionne alors en juin 1915 vingt pour cent de la capacité de la flotte pour les chargements vitaux de l'armée et de la population, à un fret conventionné.

Au 11 novembre 1918, les pertes en vies humaines sous pavillon belge s'élèvent à 284 officiers et marins, auxquels il faut ajouter les 160 autres belges disparus en mer sous pavillon allié.

Il y avait encore 12 voiliers en 1914, il n'en restera que 4 fin 1918 dont 2 voiliers-écoles. Les unités coulées seront remplacées par des navires plus modernes parmi lesquels 53 bateaux allemands attribués à la Belgique comme dédommagements de guerre.

Les malles postes

Dès le début des hostilités, les 13 malles postes en état de naviguer sont utilisées par le gouvernement belge pour l'évacuation de la famille royale, du corps diplomatique, du gouvernement et de milliers de blessés et de réfugiés vers l'Angleterre et la France. Il en va de même avec les réserves d'or de la banque nationale. Pendant la bataille de l'Yser, les malles participent à l'évacuation des hôpitaux de Dunkerque et de Calais vers Cherbourg chargeant au retour des munitions au Havre pour le front.

Pour le reste de la guerre, les malles sont ensuite mises à la disposition du gouvernement britannique. Traversant plus de 4.000 fois la Manche malgré des mines et filets dérivants garnis d'explosifs, elles amènent au front plus de 2 millions de soldats anglais et américains, rapatriant par ailleurs plus de 500.000 blessés.

Aucune malle n'est perdue par fait de guerre. Seule la Marie-Henriette ne termine pas la guerre. Le navire fait naufrage le 24 octobre 1914, mais il n'y a pas de victimes. Sur le chemin de Calais à Cherbourg, pendant la nuit elle naviguait sur les rochers à Barfleur. Le feu du port a été éteint et le commandant n'était pas au courant. Le vaisseau était complètement perdu.

Princes Marie Henriette foto Ostendferry

De vissers

De Belgische vissersvloot is in 1914 nogal verscheiden. Elke kustplaats had haar eigen kleine vloot, die vaak aangemeerd lag op het strand zelf en op familiale wijze in vaak penibele omstandigheden werd uitgebaat.

Tijdens de paniek van oktober 1914 zijn de reacties van de vissersgemeenschap erg uiteenlopend. De Oostendse vloot helpt vluchtelingen evacueren. Bij het naderen van de Duitsers vluchten de vissers van Heist en Zeebrugge naar het neutrale Nederland, waar ze zich vestigen in Zeeland te Veere of Zierikzee. Anderen nemen de wijk naar Frankrijk, naar de havens van Calais en Gravelines. Een klein aantal trok voor de duur van de oorlog het kanaal over, voornamelijk naar Lowestoft en Milford Haven.

In Frankrijk en Engeland blijven de vissers hun beroep uitoefenen maar ze nemen ook deel aan de oorlogsinspanning, vooral bij de bevoorrading van de Belgische troepen. Een aantal onder hen engageren zich voor de inzet op zee via het Dépôt des Equipages. Anderen blijven op zee hun beroep uitoefenen maar onder geallieerde vlag. Sommige van deze boten worden bewapend en functioneren tegelijkertijd als kustwachters of ze sporen afgedreven mijnen op. Soms vergezellen de boten geallieerde oorlogsschepen met vastgesjorde observatieballons of ze snellen schipbreukelingen te hulp. In enkele gevallen gaan ze ook gevechten aan met Duitse onderzeeërs.

Op te merken valt dat deze vijandelijke onderzeeërs zonder genade alle vissersboten die zij ontmoetten in de grond boorden. Gewoonlijk kwam de U-boot aan de oppervlakte om zijn kanon te gebruiken en zijn kostbare torpedo's te besparen. De bewapende vissersvaartuigen vormden dus een soort "Home Guard" ter zee. Zij waren bewapend om zich te kunnen verdedigen en terzelfdertijd, als het mogelijk was schade toe te brengen aan de U-boten.

Op 26 mei 1915 is de O.131 Jacqueline aan het vissen en is ze getuige van een gevecht tussen het Britse stoomschip Morwenna (1414 br.t) en een duikboot. Schipper Arsène Blondé verzamelt al zijn moed, haalt het sleepnet binnen, hoewel zijn schip geraakt is, vaart hij op de duikboot af. De duikboot wordt geramd, staakt het gevecht en duikt. De Britse regering schenkt schipper Blondé een medaille en een zilveren beker met inscriptie. De bemanning ontvangt een geldelijke beloning.

De schipper en bemanning van de O131 - foto de Plate

Op 4 december 1917 is het de O.81 Isa van schipper Louis Dedrie die een duikboot met het kanon aanvalt en die laatste dwingt om in allerijl te duiken.

Op 13 december 1917 is het de O.131 John die bij een gevecht in het St. Georges-kanaal door zijn onverzettelijkheid een U-boot dwingt te duiken.

Acht dagen later, op 21 december 1917, maakt de bewapende trawler O.75 Ibis V met schipper Adolf Brys in het kanaal van Bristol jacht op een Duitse duikboot. Hij dwingt de duikboot ertoe de strijd te staken en te duiken.

Op 22 december 1917 vecht de O.154 Marguerite met schipper Frederik Verduyn meer dan een half uur met een vijandelijke duikboot en vuurt daarbij niet minder dan 28 obussen af en dwingt de duikboot om te vluchten.

Nog op 22 december 1917 gaat de gewapende trawler O.43 Marthe van schipper Pieter Azaert de strijd aan met een vijandelijke duikboot en dwingt die te duiken.

Ook nog op 22 december 1917 valt in het St. George-kanaal de O.38 Princesse Marie-José van schipper Louis Klausing een duikboot aan die de O.154 Marguerite aan het beschieten is. Na een gevecht van een veertigtal minuten wordt de duikboot tot zinken gebracht. De Britse koning George V kent de schipper het Distinguished Service Cross – D.S.C. toe en van het Britse Hogerhuis krijgt hij een zilveren tabaksdoos.

Schipper Louis Klausing tweede van rechts – foto de Plate Oostende

Op 17 april 1918 bestookt de O.35 Alfred-Edith van schipper Richard Brouckxon bijna een half uur met het kanon een duikboot die probeerde koopvaardij schepen aan te vallen. Voor die heldhaftige daad ontving schipper Brouckxon het Distinguished Service Cross en kreeg de bemanning een financiële bonus.

De gevolgen van de oorlog waren zwaar voor de uitgeweken vissers. Niet minder dan 74 verloren het leven op zee tijdens WOI. Van de vooroorlogse vloot gingen 7 stoomboten en 126 zeilboten verloren. Meer dan 60% van de verliezen was veroorzaakt door de vijand: 77 zeilboten werden door

kanonnen uitgeschakeld of getorpedeerd of voeren op een zeemijn. Eenentwintig zeilboten zonden door toedoen van de weersomstandigheden. Dertien boten gingen verloren tijdens de bezetting van de Belgische havens of waren door de Duitsers weggesleept. Tot slot zonden er 14 zeilboten door toedoen van de geallieerden. Alle getroffen stoom treilers zonden tijdens gevechten op zee.

In december 1918 keerde de eerste stoomtreiler terug naar Oostende. Het schip was volgeladen met vis, een geschenk van de uitgeweken vissers in Milford Haven aan de Oostendse bevolking.

Heel wat vissers die terugkeerden waren op mentaal vlak niet meer dezelfde. Tijdens de oorlog waren ze niet alleen gepromoveerd tot dappere zeesoldaten, in Engeland waren ze ook in contact gekomen met de militante Britse vakbeweging voor vissers en zeelieden. Het 'revolutionaire' gedachtegoed brachten ze mee naar België, tot woede van de traditionele grote rederijen. De reders vonden het evident om na de oorlog dezelfde werkmentaliteit te blijven hanteren, terwijl de vissers ijverden voor een nieuwe sociale wind. Op 15 juni 1920 brak een algemene staking uit die tot oktober zou duren.

Vooral in bolwerk Oostende was de sociale strijd hevig: in 1921 ontstond vanuit de socialistische beweging zelfs de zogenaamde 'rode vloot', de NV Oostendse Rederij. De reders gaven uiteindelijk toe op het vlak van bezoldiging.

Schipper R. Brouckxon van de O.35 ontving the Distinguished Service Cross uit handen van de Koning van Engeland – foto Federatie Belgische Zeelieden

Ondanks alle soorten pogingen en inspanningen van de Federatie van Belgische Zeelieden van de oorlog 1914 -1918 werden deze mensen nooit als Belgische of geallieerde oud-strijders van W.O.I erkend. Zij kregen het antwoord dat zij noch Belgisch militair noch burger gehecht aan het gemobiliseerde Belgisch Leger waren geweest.

Bibliografie

National Archives London
De Grote Rede - Vliz
Neptunus december 1979
14 – 18 op Zee auteur Freddy Philips

To receive the Distinguished Service Cross.
Skpr. Richard Brouckxon, R.N.R., 408
W.F.S.

De Vlaamse mythe over de oorlog 1914-1918

Le mythe flamand sur la guerre 1914-1918

Het is een zeer hardnekkige mythe dat arme Vlaamse soldaten in de loopgraven van de Eerste Wereldoorlog massaal een gruwelijke en vooral zinloze dood vonden omdat hun arrogante Franstalige officieren niet de moeite namen om Nederlands te spreken. In Vlaams Nationaal gezinde kringen en bepaalde media blijft dit verhaal tot vandaag een integraal deel van de gewijde geschiedenis. Vooral rond 11 juli de feestdag van de Vlaamse gemeenschap komt ze nogal eens weer boven water.

Sophie De Schaepdrijver, historica aan de Pennsylvania State University en auteur van het standaardwerk *De Grote Oorlog*, noemt het verhaal categorisch 'een puur externe mythe'. "Extern in die zin dat, noch in de dagboeken van de Vlaamse soldaten, noch in hun herinneringen die ze na de oorlog neerpanden het verhaal naar boven komt. Dit is een ideologische constructie die vooral na de oorlog, vanaf de jaren twintig geestdriftig werd verspreid. De precieze oorsprong is moeilijk te achterhalen, maar het past duidelijk binnen de inspanningen van de (Vlaams-Nationalistische) Frontbeweging, die na de oorlog geleidelijk wordt ingepalmd door Vlaamse collaborateurs." De mythe was zo ruim verspreid dat Sophie De Schaepdrijver er zelf nog in heeft geloofd, maar uitvoerig onderzoek leverde geen enkel bewijs op.

Volgens diezelfde mythe zou het Belgisch leger ook voor 80 procent uit Vlamingen hebben bestaan, wat sommigen tot de wraakroepende conclusie bracht dat de Franstaligen veel minder kanonnenvlees moesten leveren. De Schaepdrijver ontkent dat cijfer formeel: "Het is moeilijk in te schatten hoe de verhouding precies zat - ik zou voorzichtig gewagen van 65 procent Vlamingen - maar het was in elk geval minder dan 80 procent.

Dat er weinig of niets van de mythe aan is, blijkt nog het sterkst uit het feit dat er zowel vóór als tijdens de oorlog zeer veel aandacht was voor taalkwesties in het leger, maar dat er geen enkel spoor van de mythe in legerdocumenten is terug te vinden. Natuurlijk was het Frans dominant in het leger, ook de betere klasse in Vlaanderen sprak Frans en stuurde hun kinderen naar Franstalige pensionaten. Maar de verhalen over systematische kwaadwilligheid tegenover het Nederlands moeten zwaar genuanceerd worden. Men deed eerder systematische inspanningen om er iets aan te verhelpen. Over Vlamingen die aan flarden werden geschoten omdat ze het Frans van hun officieren niet verstonden is volstrekt niets te vinden.

Mijn vader die van 1911 tot 1919 in dienst was in het Belgisch leger en de Eerste Wereldoorlog van op de eerste rij meemaakte, heeft nooit enige melding gemaakt van grote taalproblemen tussen officieren en soldaten. Alhoewel hijzelf uit een West-Vlaams arbeidersgezin kwam en nooit meer dan de lagere school had doorlopen. Alle Vlaamse soldaten kenden en verstonden duidelijk de gebruikte Franstalige terminologie binnen hun eenheid. Je kan het een beetje vergelijken met een ploeg technici die in een garage werkzaam is. Hun moedertaal is Vlaams maar ze begrijpen allen perfect de Franse, Duitse of Engelse terminologie van de diverse autoconstructeurs en gebruiken die zelf om te converseren met hun collega's en klanten. Dat is de realiteit van de werkvloer.

En toch tracht men nog steeds om de mythe te laten voortleven, door ze op regelmatige tijdstippen te laten opduiken.

Vergeten Helden

Van zondag 26 mei tot zondag 9 juni 2019 vond het jaarlijks terugkerend grandslamtennistoernooi plaats, dat gehouden wordt in het Stade Roland-Garros, vlak bij de Porte d'Auteuil te Parijs.

Het complex is aangelegd in 1928 voor de Franse strijd voor titelbehoud in de Davis Cup. Het is postuum vernoemd naar Roland Garros, een Franse luchtvaartpionier en oorlogsheld. Op het 8,5 hectare grote park bevinden zich 20 tennisbanen, 3 tennisstadions, Les Jardins de Roland-Garros (een groot horecacomplex), Le Village (het pers- en VIP-centrum), het Nationale Trainingscentrum van de Franse tennisbond (Fédération Française de Tennis, FFT) en het Tenniseum (een multimediaal museum over de geschiedenis van tennis).

Eugène Adrien Roland Georges Garros (° Saint-Denis, (Réunion), 6 oktober 1888 – + Vouziers, 5 oktober 1918) was een Frans vliegtuigpionier en oorlogsheld. Hij kan de eerste echte gevechtspiloot worden genoemd.

Roland Garros werd geboren uit een Franse familie die al generaties lang gevestigd was op het eiland Réunion. Op zijn twaalfde ging hij naar Parijs voor zijn secundaire studies. Hij zou in Parijs blijven. Tijdens zijn schooljaren deed hij ijverig aan sport, vooral wielrennen en rugby. Hij was lid van de prestigieuze Parijse sportvereniging Stade Français.

Na afgestudeerd te zijn aan een hogere handelsschool, begon hij een auto- en fietsenhandel. Met het geld dat hij daarmee verdiende, kon hij in 1910 zijn eerste vliegtuig kopen. In 1911 vestigde hij het wereldhoogterecord met een vliegtuig (3950 m) en vloog hij als eerste boven de baai van Rio de Janeiro.

Vanaf 1912 was hij testpiloot van de vliegtuigconstructeur Morane-Saulnier. Eind dat jaar vloog hij in drie etappen van Tunis naar Rome. Daarmee was hij de eerste die van Afrika naar Europa vloog en de eerste die boven de Vesuvius vloog.

Zijn grootste prestatie kwam toen hij op 23 september 1913 als eerste non-stop de Middellandse Zee overstak. Garros vertrok van Fréjus in Frankrijk en landde in Bizerte aan de Tunesische kust. Hij vloog in een Morane-Saulnier met een 60 pk-motor over Corsica en Sardinië naar Tunesië in 7 uur 53. Bij de landing had hij nog slechts vijf liter brandstof over.

Een jaar later nam hij dienst in het Franse leger, dat net als de andere krijgsmachten in Europa, meegesleurd werd in een kettingreactie van expansiedrang, nervositeit en allianties. Frankrijk was er met name op gebrand Elzas-Lotharingen te heroveren en de vernedering van 1871 (het einde van de Frans-Pruisische oorlog) goed te maken.

De mensen hadden voor het eerst wapens uit de lucht te vrezen. Bij het begin van de oorlog waren vliegtuigen vooral belangrijk voor de verkenning, maar dankzij de technologische sprongen voorwaarts werden ze ook gevreesde bommenwerpers. In 1917 bombardeerden de Duitsers Londen met hun Gothavliegtuigen en in ons land werden Brugge en Gent beschoten vanuit de lucht, ook door geallieerden. Dreigende zeppelins zweefden voorbij of stortten in het ergste geval neer.

De techniek van de luchtvaart in de Eerste Wereldoorlog leidde ertoe dat de superioriteit snel wisselde van de ene kant naar de andere, maar in het begin overklasten de Franse vliegtuigen de andere. Ze werden bestuurd door de eerste Franse gevechtspiloten, onder hen Roland Garros. Op 1 april 1915 had hij de primeur van het neerhalen van een vijandelijk toestel met een zelfontworpen constructie waardoor hij door de propeller kon vuren. Niet veel later verbeterde de in Duitsland werkende Nederlander Anthony Fokker de uitvinding – hij bouwde een mitrailleur die synchroon tussen de propellers door kon schieten – en dat gaf de Duitsers tijdelijk het overwicht in het luchtruim.

De bekendste Duitse luchtvaartheld uit de Eerste Wereldoorlog was waarschijnlijk Manfred von Richthofen, bijgenaamd de Rode Baron. Hij schoot een tachtigtal vijandelijke vliegtuigen neer vóór hij sneuvelde in april 1918. Maar ook Roland Garros hield de Franse eer hoog.

Garros behaalde nog twee overwinningen voor hij op 18 april neerstortte in West-Vlaanderen, tussen Oostrozebeke en Harelbeke. In Lendelede viel Roland Garros met zijn vliegtuig een militaire trein aan, komende van Ingelmunster. Vanuit zijn Morane Saulnier wierp hij bommen die terechtkwamen in de zijbermen van het spoor en grote kraters sloegen. Duits afweergeschut kwam in actie en beschoot het vliegtuig.

Een kogel trof de brandstoftoevoer waardoor de piloot noodgedwongen moest landen. Garros vond een geschikte landingsplaats op een stuk weiland tussen de hoeve van Sylveer Maelfait en de Muizelmolen te Hulste (hoek Hazenstraat-Wantestraat te Harelbeke). Hij poogde samen met een aantal omwonenden zijn vliegtuig in brand te steken waarna hij zich verborg. Het was de Landsturm Feldwebelleutnant Schlensted en enkele Württemberger cavaleristen die de Franse aas in een gracht zagen liggen. Eén dragonder trok zijn zwaard, een andere richtte zijn geweer op de man, die rechtstond, met de handen in de zakken. De piloot werd gesommeerd zijn handen boven zijn hoofd te steken, waarna ze hem bij de polsen namen en afvoerden.

De Duitsers confisqueerden het vliegtuig en Garros werd krijgsgevangen genomen. In het laatste jaar van de oorlog wist hij te ontsnappen door simpelweg 's nachts uit het WC-raam te klimmen en met zijn vliegtuig dat in de buurt stond- weer naar Frankrijk te vliegen. Daar sloot hij zich weer aan bij het leger. Een fataal luchtgevecht in de Franse Ardennen op 5 oktober 1918 maakte een einde aan zijn verhaal. Hij stortte te pletter en stierf in Saint-Morel in de Franse Ardennen. Hij ligt begraven te Vouzier. Frankrijk eerde hem door in 1927 de Open Franse Tenniskampioenschappen naar hem te noemen.

Bibliographie:

De Eerste Wereldoorlog J. Keegan
Wikipedia

Beste lezers,

Sedert enkele maanden hebben wij ook een website gelanceerd je kunt ons bereiken op volgend adres:

<https://oorlogsiteoudstuivekens.org/>

Message à nos amis francophones : Le site est actuellement uniquement en néerlandais. Nous espérons que tout sera parfaitement bilingue à court terme.

[Over ons](#) [Historisch Kader](#) [De Vereniging](#) [Fotogalerij](#) [De Grote Wacht krant](#) [Contact](#)

Over ons

De vzw De vrienden van het O.L.Vrouwehoekje te Oud-Stuivekenskerke is eigenaar en beheerder van de oorlogsite "De Grote Wacht" uit de eerste wereldoorlog.

De site bestaat uit het puin van de kerktoeren van Oud-Stuivekenskerke die tijdens de oorlog dienst deed als vooruitgeschoven waarnemingspost voor de artillerie, een bunker en de kapel Onze-Lieve-Vrouw-ter-Zege opgericht in 1925.

Zoeken

Nationale herdenking

De Nationale Herdenking naar aanleiding van de 4-daagse van de IJzer zal plaatsvinden op woensdag 21 augustus 2019.

Aankomst van de deelnemers en de genodigden om 13.45 u aan de oorlogsite "De Grote Wacht" te Oud-Stuivekenskerke

Wij wensen onze lezers een deugddoend verlof

Lidmaatschap van de Koninklijke Vereniging Vrienden van het OLV
Hoekje te Oud-Stuivekenskerke

Het bestuur van de Koninklijke Vereniging Vrienden van het O.L.Vrouwehoekje te Oud-Stuivekenskerke vzw doet er alles aan om met haar schaarse middelen deze site in stand te houden en te bewaren voor de toekomst.

Mogen wij u vragen voor zover dit nog niet gebeurd is om uw lidgeld voor het jaar 2019 te willen overschrijven op de rekening van onze vereniging

Nr. BE51 0000 5693 5562 op naam van:

De Vrienden van het OLV Hoekje vzw Tarwestraat 15 te 8400 Oostende

Ereleden, beschermleden en sympathisanten:	20 euro
Verbroederings en Verenigingen:	17 euro
Effectieve Leden:	15 euro

Samenstelling: André Billiet